

Bedre miljømæssig anvendelse og udnyttelse af lettere forurenede jord som ressource

- anbefalinger og forslag til ændringer af affaldsafgiften så den forfølger miljø- og ressource mål

Bedre miljømæssig udnyttelse af lettere forurenede jord som ressource

- anbefalinger og forslag til ændringer af affaldsafgiften så den forfølger miljø- og ressourcemål

René Møller Rosendal
Dansk Affaldsforening

Indholdsfortegnelse

BAGGRUND OG FORMÅL	3
SAMMENFATNING OG KONKLUSION	4
1. (GEN)ANVENDELSE AF JORD OG BYGGE- OG ANLÆGSAFFALD	6
2. UNDERSØGELSEN	8
2.1 Indsamling og databehandling	9
2.2 Vurdering af affaldsmængder og provenu	9
3. ANBEFALINGER OG FORSLAG TIL ÆNDRINGER AF AFFALDSAFGIFTEN PÅ DEPONERINGSOMRÅDET	10
4. KONKLUSION	13
REFERENCER	14
BILAG 1 – GENANVENDELSE AF JORD OG BYGGE- OG ANLÆGSAFFALD.	16
BILAG 2 – AFGIFTEN - SONDRING MELLEML GENANVENDELSE OG DEPONERING	23
BILAG 3 – AFGØRELSER OG DOMME	30

Baggrund og formål

Miljøpolitikken sigter i vid udtrækning på at fremme et forsvarligt brug af ressourcer. En bæredygtig råstofanvendelse i Danmark skal realiseres ved at udvikle teknologi, øge koordineringen af råstofindvinding og ved at øge viden om de samlede resterende råstofreserver. Genanvendelse af jord og affald som erstatning for ikke-fornybare råstoffer skal derfor fortsat prioriteres.

Dansk Affaldsforening mener, at vi skal tænke på affald som ressourcer, der skal udnyttes. Overskudsjord og bygge- og anlægsaffald bør opfattes og anvendes som en ressource, der kan substituere jomfruelige råstoffer og dermed medvirke til at reducere behovet for udgravning af nye råstoffer og nyt arealbehov. Dette princip, mener vi også bør gælde indenfor en registreringspligtig virksomhed. Dansk Affaldsforening mener, at tiden er moden til at vurdere om deponeringsafgiften, i nogle tilfælde kan være en barriere for genanvendelsen.

Dansk Affaldsforening har den 18. april 2013 skriftligt henvendt sig til skatte- og miljøministeren om at få deponeringsafgiften ændret, så den forfølger miljø- og ressourcemål.

Det overordnede mål med henvendelsen er at få åbnet for, at der fremadrettet også kan genanvendes lettere forurenede jord på registreringspligtige virksomheder (deponeringsanlæg) til anlægstekniske formål som f.eks. daglig afdækning, slutafdækning (re-etablering) og voldanlæg. Den lettere forurenede jord kan erstatte jomfruelige materialer og ressourcer, som vi som samfund ønsker at spare på.

Dansk Affaldsforening har derfor indsamlet affaldsdata for 2012 fra alle de 31 offentligt ejede deponeringsanlæg for på den baggrund at kunne opstille forslag til ændring af deponeringsafgiften. Dansk Affaldsforening har opstillet forskellige scenarier der er både samfunds- og miljøøkonomisk fornuftige, og vurderet forslagernes provenumæssige konsekvenser for staten.

Sammenfatning og konklusion

Dansk Affaldsforening mener ikke, at der er sammenhæng mellem affaldsafgiftsloven og politikken om øget genanvendelse. En modernisering er anbefalelsesværdig set i lyset af, at ressourcedagsordenen er på alles læber.

Dansk Affaldsforening anerkender at affaldsafgiften har været afgørende i forhold til at begrænse deponering og fremme genanvendelse.

Med det formål at fremme en miljørigtig og betryggende genanvendelse vurderer Dansk Affaldsforening, at Skat med denne belysning af mængder, regler og deponeringspraksis bør se et behov for en justering af afgiftsreglerne.

Ukontrolleret genanvendelsen af bl.a. lettere forurenede jord kan være miljømæssigt problematisk, idet der er risiko for en spredning af forurenende stoffer i miljøet. En kontrolleret genanvendelse af bl.a. lettere forurenede jord på kontrollerede deponier giver derimod mening, idet genanvendelsen foregår under kontrollerede forhold der sikrer at eventuelle risici for miljøet håndteres fuldt betryggende. Dette skyldes, at der stilles strenge krav til miljøbeskyttende foranstaltninger og løbende monitoring af anlæggene.

Dansk Affaldsforening anbefaler, at lettere forurenede jord, fremadrettet kan genanvendes uden afgift på registreringspligtige virksomheder til anlægstekniske formål som f.eks. daglig afdækning, slutafdækning (reetablering) og voldanlæg.

Dansk Affaldsforening anbefaler, at der indføres en dispensationsmulighed i affaldsafgiftsloven der muliggør en afgiftsfri genanvendelse af lettere forurenede jord til anlægstekniske formål. Dette set-up er let at administrere og vil ikke medføre provenutab for staten.

Anbefaling om ren jord ud af deponierne

Regeringen har netop lanceret en ressourcestrategi "Danmark uden affald"/24/, som skal sikre, at ressourcerne i affald udnyttes bedre end i dag. I lyset heraf ønsker Dansk Affaldsforenings medlemmer en regulering af afgifterne på deponeringsanlæg, som sikrer:

- At ren jord primært anvendes i det åbne land, udenfor deponierne.
- At anvendelsen af ren jord på deponeringsanlæg hovedsageligt bruges til øvre vækstlag (dyrkningslag).
- At genanvendelse af lettere forurenede jord sidestilles afgiftsmæssigt uanset hvor den foregår, således at lettere forurenede jord kan anvendes til genanvendelsesaktiviteter på deponeringsanlæggene, uden der skal svares afgift.

En ændring af afgiftsreglerne vurderes at være provenuneutral, idet man pt. kan genanvende lettere forurenede jord udenfor en registreringspligtig virksomhed i forbindelse med anlægsprojekter uden afgift. Ligeledes kan forurenede jord deponeres, uden at der skal svares afgift, i et specialdepot. En justering af afgiftsreglerne vil understøtte affaldshierarkiet, hvilket ikke er tilfældet i dag hvor ren jord fortrænger anvendelsen af lettere forurenede jord på deponeringsanlæg.

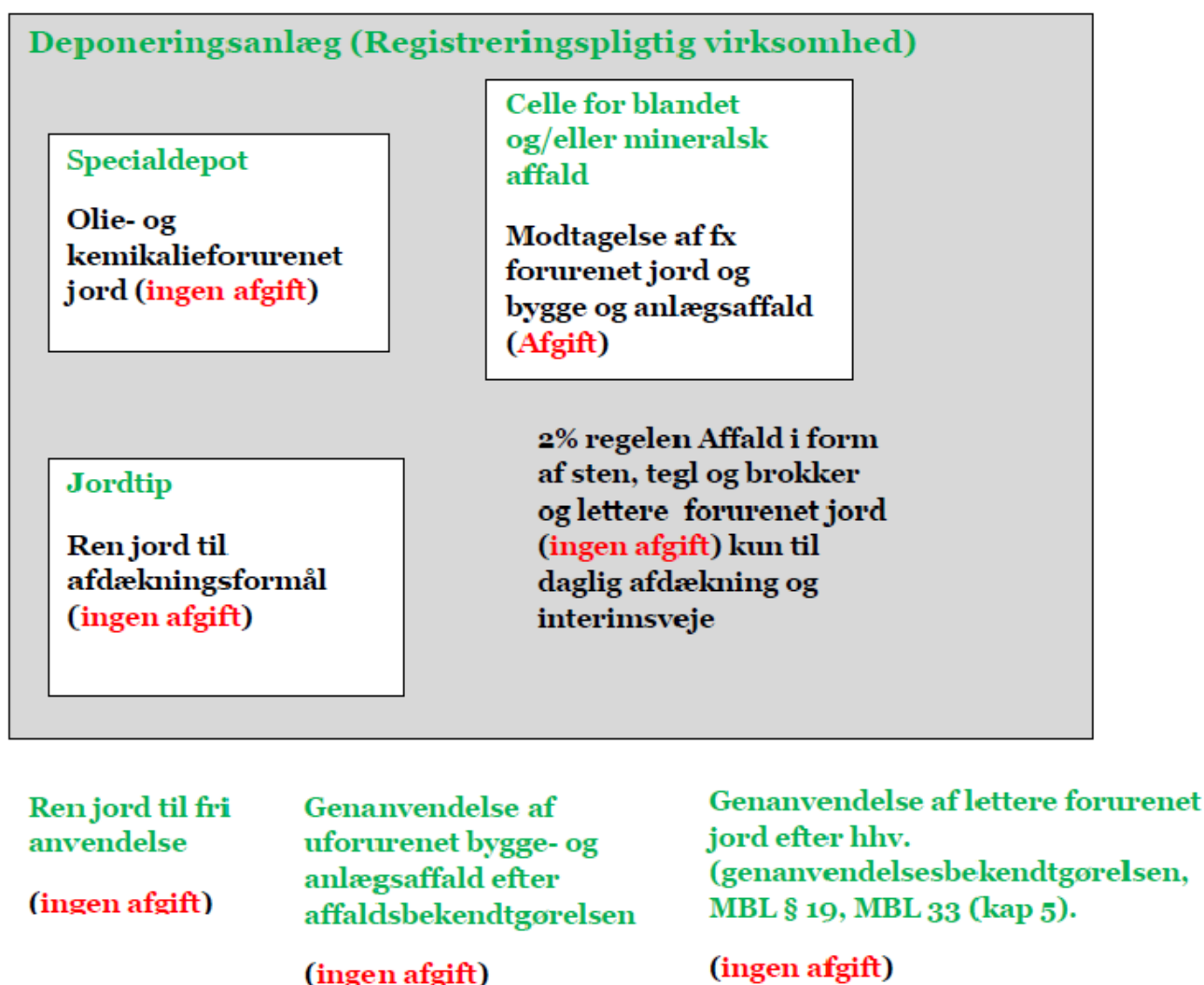
At anvende lettere forurenede jord på steder, som er indrettet til netop at sikre det omkringliggende miljø mod forurening fra de deponerede materialer, virker fornuftigt. Der er væsentlige miljø- og ressourcemæssige gevinster at hente ved at bruge den lettere forurenede jord på deponierne og den rene jord udenfor. Der kan opnås følgende gevinster:

- I det åbne land vil den samlede "nationale" miljøbelastning fra lettere forurenede jord mv., blive minimeret – der vurderes, at en miljøbelastning fra min. 220.000 tons lettere forurenede jord årligt kan undgås.
- På deponeringsanlæg er der styr på emissionerne. Eventuelle miljømæssige problemer som følge af genanvendelsen af lettere forurenede jord håndteres miljømæssigt betryggende, idet alt perkolat opsamles og behandles.

1. (Gen)anvendelse af jord og bygge- og anlægsaffald

Selve området er (vel)reguleret af en række love og bekendtgørelser.

For at forstå det bagvedliggende koncept om de materialer, der kan benyttes indenfor og udenfor en registreringspligtig virksomhed med eller uden afgift, er de væsentligste muligheder for genanvendelse beskrevet i nedenstående figur 1.

Figur 1: Muligheder for genanvendelse indenfor og udenfor registreringspligtig virksomhed.

En gennemgang af reglerne for (gen)anvendelse af jord, herunder lettere forurenede jord samt bygge- og anlægsaffald er vedlagt i bilag 1 og 2.

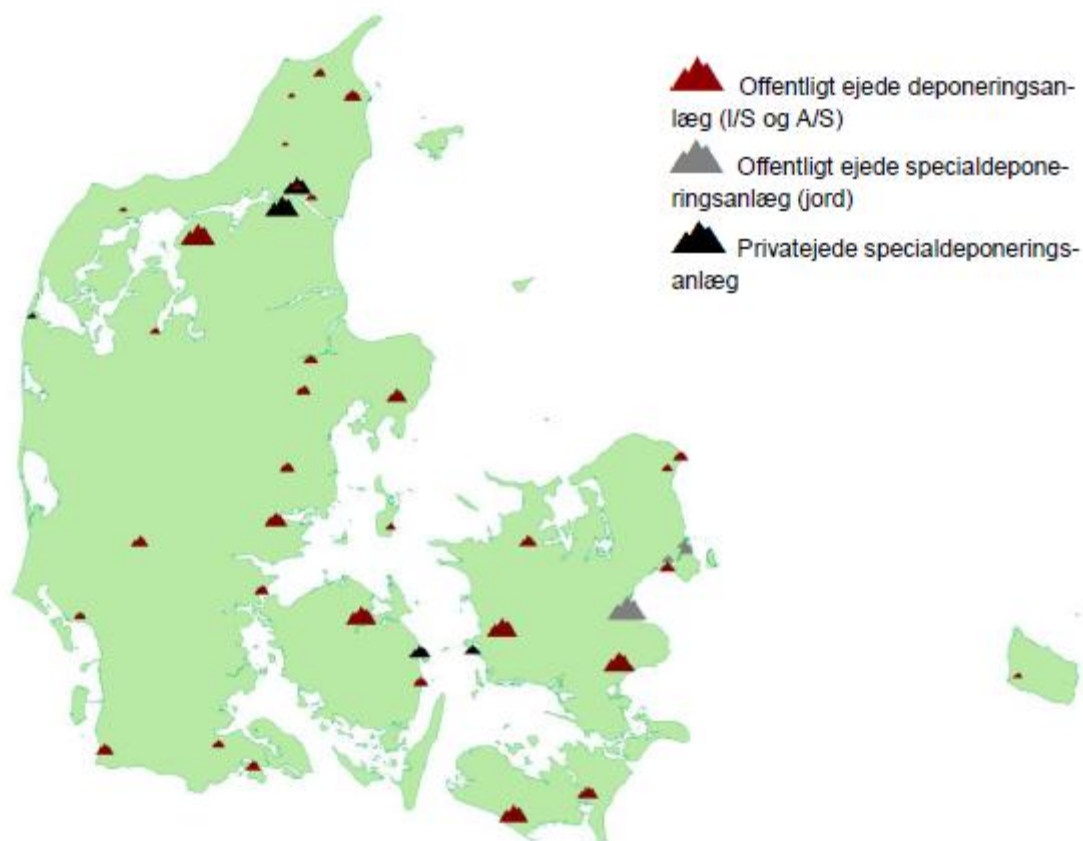
2. Undersøgelsen

Dansk Affaldsforening's undersøgelse omfatter samtlige 31 offentligt ejede deponeringsanlæg i Danmark. Der er således tale om følgende type af anlæg:

- Offentligt ejet deponi (I/S og A/S)- Deponi, hvor alle i princippet frit (såfremt affaldet er anvist) kan komme og aflevere deres affald.

Fig. anlæg indgår ikke i undersøgelsen:

- Privatejede specialdeponeringsanlæg til eget affald er ikke omfattet af undersøgelsen, da disse kun modtager eget affald, uden der skal svares affaldsavgift.
- Offentligt ejet specialdepot til jord - specialdeponi hvor alle i princippet frit (såfremt affaldet er anvist) kan komme og aflevere deres affald, men som kun kan modtage jord uden der svares afgift.

Figur 2: Kort over placering af deponeringsanlæg i Danmark (BEATE 2011).

Offentlige deponeringsanlæg er typisk inddelt i en række forskellige enheder med en eller flere celler.

En deponeringsenhed klassificeres efter flg. fire affaldsklasser:

- Enheder for inert affald
- Enheder for mineralsk affald
- Enheder for blandet affald
- Enheder for farligt affald

Klassen afhænger af hvilken type affald, anlægget er godkendt til at modtage og er meget forskelligt fra anlæg til anlæg.

De anlæg, der er omfattet af undersøgelsen, kan bestå af flere forskellige separate anlæg. Et anlæg til deponi af blandet affald kan således godt have tilknyttet et "specialdepot" til f.eks. forurenede jord, men det kræver, at der kun modtages denne type affald for at kunne deponere affaldet uden afgift. Såfremt forurenede jord ikke deponeres i et specialdepot, så skal der svares afgift. Der er i undersøgelsen 7 anlæg ud af 31, som har specialdepoter til forurenede jord.

Jord er typisk kategoriseret som enten blandet eller mineralsk affald, men afhænger af affaldets TOC værdi og anlæggets positivliste.

2.1 Indsamling og databehandling

For at kunne komme med et bud på, hvor store mængder affald der er modtaget, er der brugt data fra BEATE 2013 (data fra 2012). Dette er de nyeste data om affaldsmængderne til deponering i Danmark og bygger på anlæggenes egne indberetninger.

I BEATE spørges bl.a. til anlæggenes samlede affaldsmængder, affaldstypen (inert, mineralsk, blandet, farligt samt jord (ren såvel som forurenede)), og om denne er deponeret med eller uden afgift.

2.2 Vurdering af affaldsmængder og provenu

Ved en gennemgang af de indsamlede affaldsdata for 2012, så fordeler affaldsmængderne sig på følgende måde som beskrevet i nedenstående tabel 1, og ud fra dette beregnes statens samlede provenu fra de 31 offentlige anlæg.

	Blandet, inert, mineralsk affald	Farligt Affald	Ren jord daglig afdæk	Forurenede jord specialdeponi	Forurenede jord
Mængde (tons)	383.120	134.084	218.134	94.201	2.546
Afgift (ja/nej)	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja
Afgift sats (kr.)	475	160	0	0	475
Provenu	181.982.000	21.453.440	0	0	1.209.350
Samlet Provenu	203.564.790				

Tabel 1: Affaldsmængder 2012 og beregning af statens provenu.

Det vurderes, at det samlede provenu (for de 31 anlæg) beløber sig til ca. 203,6 mio Kr. (2012), hvoraf ca. 1,2 mio Kr. (0,2 %) stammer fra deponering af forurenede jord på deponier, hvor der skal svares afgift.

3. **Anbefalinger og forslag til ændringer af affaldsafgiften på deponeringsområdet**

Dansk Affaldsforening anerkender at affaldsafgiften har været afgørende i forhold til at begrænse deponering og fremme genanvendelse.

Det overordnede mål med Dansk Affaldsforenings forslag til justering af deponeringsafgiften er at skabe klare incitamenter for en miljømæssig sikker genanvendelse af bl.a. lettere forurenede jord. Dansk Affaldsforening ønsker at lettere forurenede jord fremadrettet kan genanvendes på registreringspligtige virksomheder til anlægstekniske formål som f.eks. daglig afdækning, slutafdækning (re-etablering) og voldanlæg.

Målet er en miljømæssig sikker og kontrolleret genanvendelse, som erstatter brugen af jomfruelige ressourcer.

Dansk Affaldsforening arbejder for, at fremme genanvendelsen. Genanvendelsen bør være fornuftig, og give mening miljø- og samfundsøkonomisk. Dansk Affaldsforening mener, at genanvendelsen af bl.a. lettere forurenede jord på deponeringsanlæg er miljømæssig fornuftig, idet deponeringsanlæg opfylder strenge krav til miljøbeskyttende foranstaltninger og løbende monitoring i 30 år eller mere.

Brugen af lettere forurenede jord kan erstatte værdifulde jomfruelige materialer og ressourcer, som vi som samfund ønsker at spare på.

Behovet for brug af lettere forurenede jord opstår typisk i kampagner. Lettere forurenede jord benyttes ikke i forbindelse med den daglige drift, da der skal svares afgift, såfremt det bruges. I forbindelse med, at et deponeringsanlæg evt. skal lukke en etape ned, så opstår der meget ofte et behov for at bruge store mængder jord som driftsmateriale f.eks. til afslutning og/eller re-etablering. Dette sker, når der ikke længere kan være mere affald i deponiet, og dette skal opfylde miljøgodkendelsens krav til nedlukning og efterbehandling. I forbindelse med lukning af deponiet skal der ofte gennemføres landskabsmæssig terrænregulering, der kræver anvendelse af større mængder jord.

I netop sådanne situationer vurderer Dansk Affaldsforening, at det ville være relevant og fornuftigt, at man kan bruge f.eks. lettere forurenede jord i større mængder. Det sker ofte, at der f.eks. ikke er nok ren jord til rådighed, derfor skal der investeres store summer i tilvejebringelse af rene jomfruelige materialer som f.eks. grus m.m.

I de efterfølgende 30 år vil der foregå en opsamling af og monitoring (analyse) af perkolatet som sikrer, at der ikke sker en ukontrollabel forurening af omgivelserne og grundvandet med f.eks. miljøfremmede stoffer fra deponeringsanlægget. En monitoring, som der allerede er afsat

økonomiske midler til gennem opkrævning af sikkerhedsstillelsen i den aktive periode. Dette sker ikke tilsvarende på betryggende vis udenfor et deponeringsanlæg.

I henhold til deponibekendtgørelsen skal slutfædningen på et deponeringsanlæg være minimum 1,0 m tyk og skal etableres med minimum 0,5 m uforurenet jord øverst og kan udføres med op til 0,5 m uforurenet eller lettere forurenet jord nederst. En vurdering som SKAT tidligere har svaret vil medføre at der skal svare afgift ¹.

Såfremt arealerne efterfølgende skal bruges til dyrkningsformål, så skal slutfædningen opfylde landbrugsministeriets regler, og bestå af et øvre vækstlag (dyrkningslag) på minimum 0,2 meter muldjord samt et nedre vækstlag (afdækningslag) med indhold af ler og silt således, at udtørring undgås, og rodudvikling kan finde sted. /25/

Regeringen er netop udkommet med en ressourcestrategi – ”Danmark uden affald” - som bl.a. skal sikre, at ressourcerne i affald udnyttes bedre end i dag. I lyset heraf ønsker Dansk Affaldsforenings medlemmer en regulering af afgifterne på deponeringsanlæg, som sikrer, at:

- Ren jord primært anvendes uden for registreringspligtige anlæg.
- Genanvendelse sidestilles afgiftsmæssigt uanset hvor den foregår, således at lettere forurenet jord kan anvendes til samtlige genanvendelsesaktiviteter på anlæggene uden, der skal svares afgift.

En sådan ændring vurderes at være provenuneutral, idet man pt. kan genanvende lettere forurenet jord udenfor en registreringspligtig virksomhed i forbindelse med anlægsprojekter. Ligeledes kan forurenet jord deponeres, uden at der skal svares afgift, i et specialdepot.

Det er Dansk Affaldsforenings vurdering, at et sådant regelsæt nemt vil kunne administreres af skattemyndighederne.

Eksempel fra virkeligheden:

Som eksempel kan tages udgangspunkt i en konkret sag fra Klintholm I/S, som har et akut behov for 120.000 tons jord til nedlukning af Kommune Kemis gamle deponi – hvor der ikke længere modtages affald.

Det vurderes, at over halvdelen af mængden kunne udgøre lettere forurenet jord til det nederste vækstlag, men vil ikke være muligt, såfremt der skal svares afgift. Da der ikke længere modtages affald skal der derfor bruges ren jord, hvilket betyder, at det kommer til at tage længere tid end planlagt, såfremt man ikke ønsker at købe jomfruelige materialer. Det skal oplyses, at deponiet har været i drift i mere end 15 år, og derfor er det som anført ikke et anlægsprojekt, der sker jævnlige, hvorfor der på ingen måde er tale om afgiftsspekulation.

Det kan eventuelt hævdes at staten vil opleve et provenutab på 2,9 mio. kr., såfremt man antager, at denne mængde ville være deponeret med afgift. Dette er dog helt usandsynligt, idet en manglende justering af deponeringsafgiften vil videreføre den nuværende praksis hvor lettere forurenet jord m.v. anvendes til projekter i det åbne land, eksempelvis støjvolde mv., hvor der ikke svares afgift.

---

¹ RenoSam har tidligere modtaget svar fra SKAT vedr. problemstillingen om slutfædning af deponier med lettere forurenet jord er afgiftspligtigt eller ej. Se mere på: http://www.renosam.dk/c/document_library/get_uuid=1dd65ca4-fcb2-4e75-ae45

Havde den forurenede jord været anvendt uden for deponiets matrikel (i det åbne land) ville dette have givet staten et afgiftsprovener på 0 kr., til gengæld havde vi fået spredt en evt. forurening, hvilket potentielt kan medføre væsentlige samfundsøkonomiske tab.

Endelig er anvendelsen af ren jord til specifikke anlægsprojekter indenfor registreringspligtig virksomhed ikke pålagt afgift, og den foreslåede ændring om at anvende bl.a. lettere forurenede jord til disse formål afgiftsfrit vil ikke påvirke statens provener fra deponeringsafgiften.

4. Konklusion

Dansk Affaldsforening anbefaler, at reglerne justeres så lettere forurenede jord kan anvendes til genanvendelsesformål i forbindelse med specifikke anlægsprojekter på deponierne uden afgift. Dette kan eksempelvis gøres ved at indføre en fritagelsesordning efter konkret ansøgning. Dette set-up er let at administrere og vil betyde det mindste provenutab for staten.

I direkte forlængelse af Regeringens Ressourcestrategi mener Dansk Affaldsforening, at genanvendelsen skal fremmes, men ikke på miljøets bekostning. Det følger heraf, at de rigtige ressourcer som f.eks. ren jord bruges og forvaltes optimalt, hvor de ikke udgør nogen potentiel risiko, og at lettere forurenede jord genanvendes der hvor der er miljøsikrende foranstaltninger på plads til at afværge en eventuel risiko for miljøet – på deponierne.

Dansk Affaldsforenings medlemmer ønsker derfor en ændring af afgifterne på deponeringsanlæg, som sikrer følgende:

- At ren jord primært anvendes i det åbne land.
- At ren jord primært anvendes som øvre vækstlag (dyrkningslag) på registreringspligtige virksomheder
- At genanvendelse sidestilles afgiftsmæssigt uanset hvor den foregår, således at lettere forurenede jord kan anvendes til genanvendelsesaktiviteter på deponeringsanlæggene, uden der skal svares afgift.

Dansk Affaldsforening vurderer, at de miljømæssige konsekvenser ved at åbne op for brugen af lettere forurenede jord på deponeringsanlæg vil sikre, at:

- I det åbne land vil den samlede "nationale" miljøbelastning fra lettere forurenede jord mv., kunne minimeres – der vurderes, at en miljøbelastning fra min. 220.000 tons lettere forurenede jord årligt kan undgås.
- På deponeringsanlæg er der styr på emissionerne. Eventuelle miljømæssige problemer som følge af genanvendelsen af lettere forurenede jord håndteres miljømæssigt betryggende, idet alt perkolat opsamles og behandles.

Referencer

- /1/ LBK nr. 311 af 01.04.2011 Bekendtgørelse af lov om afgift af affald og råstoffer (affalds- og råstofafgiftsloven).
- /2/ Bek nr. 719 af 24.06.2011 Bekendtgørelse om deponeringsanlæg.
- /3/ Bek nr. 1427 af 04.12.2009 Bekendtgørelse af lov om forurenede jord.
- /4/ Rådgivning af beboere i lettere forurenede områder, Miljøstyrelsens Vejledning nr. 7, 2000.
- /5/ Den juridiske vejledning 2013-1 (Afsnit E.A.7.3) version 24.01.2013, SKAT.
- /6/ Bek nr. 1309 af 18.12.2012 Bekendtgørelse om affald (affaldsbekendtgørelsen).
- /7/ Bek nr. 1662 af 21.12.2010 om anvendelse af restprodukter og jord til bygge- og anlægsarbejder og om anvendelse af sorteret, uforurenede bygge- og anlægsaffald.
- /8/ Bekendtgørelse nr. 879 af 26.06.2010 lov om miljøbeskyttelse (Miljøbeskyttelsesloven).
- /9/ BEATE Benchmarking af affaldssektoren 2012 (data fra 2011) – Deponering udarbejdet af Dansk Affaldsforening, DI og Dansk Energi. Redskabet til indsamling af data er stillet til rådighed af Miljøstyrelsen.
- /10/ Miljøprojekt Nr. 886 2004 Teknologiuudviklingsprogrammet for jord- og grundvandsforurening. Jordstrømme i Danmark, Miljøstyrelsen.
- /11/ Orientering 4, 2011, Affaldsstatistik 2009 og Fremskrivning af affaldsmængder 2011-2050, Miljøstyrelsen.
- /12/ Vejledning i håndtering af forurenede jord på Sjælland, juli 2001 med senere ændringer.
- /13/ Bekendtgørelse nr. 554 af 19.05.2010 om definition af lettere forurenede jord.
- /14/ Bekendtgørelse nr. 1479 af 12.12.2007 om anmeldelse og dokumentation i forbindelse med flytning af jord (Jordflytningsbekendtgørelsen).
- /15/ Orientering nr. 8, 2001, Påbud i jordforureningsager.
- /16/ Vejledning nr. 5, 2002 om overgangsplaner. Miljøstyrelsen.
- /17/ Vejledning nr. 8, 2000, Kortlægning af forurenede arealer. Miljøstyrelsen.
- /18/ Lovbekendtgørelse nr. 587 af 27.05.13 Bekendtgørelse af lov om planlægning (planloven).

- /19/ Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed (godkendelsesbekendtgørelsen) nr. 889 af 28.06.2013.
- /20/ Godkendelse af listevirksomheder, Vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 3, 1993
- /21/ Cirkulæreskrivelse nr. 14005.af 15. juli 1985 om anvendelse af opbrudt asfalt til vejbygningsformål m.v.
- /22/ Cirkulære nr. 94 af 21. juni 1995 om kommunale regulativer om sortering af bygge- og anlægsaffald med henblik på genanvendelse.
- /23/ Miljøstyrelsens skrivelse af 27. marts 1990 om anvendelse af rent, sorteret bygningsaffald til bygge- og anlægsformål.
- /24/ Danmark uden Affald, Genanvend mere – forbrænd mindre, Regeringen Oktober 2013.
- /25/ Miljøstyrelsens Vejledende udtalelse - Supplering deponeringsbekendtgørelsens bilag 2 afsnit 13.4 - Vilkår om slutfædækning 09.07.2009.
- /26/ Liste over kvalitetskriterier i relation til forurenede jord og kvalitetskriterier for drikkevand – Miljøstyrelsen opdateret juni og juli 2010

Bilag 1 – Genanvendelse af jord og bygge- og anlægsaffald.

Modtagelse og genanvendelse af jord og bygge- og anlægsaffald indenfor registreringspligtig virksomhed

Modtagelse af affald til deponering er reguleret af deponeringsbekendtgørelsens regler^{2/}. Et deponeringsanlæg består af en eller flere deponeringsenheder.

I deponeringsbekendtgørelsen er en deponeringsenhed defineret som en afgrænset og veldefineret del af et deponeringsareal, hvor affaldstyper med ensartede udvaskningsegenskaber deponeres sammen, og hvor der er etableret separat perkolatopsamlingsystem.

I Danmark er der fire kategorier af deponeringsanlæg/-enheder:

- Anlæg/enheder for inert affald
- Anlæg/enheder for mineralsk affald
- Anlæg/enheder for blandet affald
- Anlæg/enheder for farligt affald.

Ren jord

Fritagelsen for afgift omfatter rent jordfyld og ren jord, der tilføres et deponeringsanlæg som hele selvstændige læs, og som anvendes til daglig afdækning eller til reetablering af vækstlag (slutafdækning) på en losseplads. Ved ren jord forstås opgravet muldjord, ler, grus og lignende uden indhold af bygningsaffald eller andre former for materialer eller stoffer, end hvad man normalt vil finde i jorden. Jorden må ikke være omfattet af kommunalbestyrelsens anvisningspligt.

Deponeringsegnet jord (blandet deponi vs. specialdeponi)

Forurenet jord, som hverken kan sorteres yderligere, renses eller genanvendes på kort eller lang sigt, deponeres på et deponeringsanlæg eller i et specialdepot. Såfremt jorden deponeres i et specialdepot så skal der ikke svares afgift, men bliver jorden deponeret sammen med andet affald, så skal der svares fuld affaldsafgift.

Det er meget forskelligt, om deponeringsanlæg er indrettet med eller uden et specialdepot.

2 % -regelen (sten, tegl og brokker samt lettere forurenet jord)

Fritagelsen for afgift omfatter affald i form af sten, tegl og brokker samt lettere forurenet jord. Det er en betingelse, at affaldet overholder de afskæringskriterier, der står i Miljøstyrelsens vejledning nr. 7 fra 2000/4³. Afskæringskriteriet er det forureningsniveau, hvor man bør rydde op eller dække med fast belægning, som f.eks. fliser, så mennesker ikke kommer i kontakt med jorden, hvis grunden bruges til bolig eller lignende. Forureningen må ikke overskride det niveau. Affaldet skal

³ NB! Miljøstyrelsens jord- og afskæringskriterier er ændret for hhv. PAH, Benzo(a)pyren og Dibenz(a,h)antracen i forhold til tabel 3.1 i Miljøstyrelsens Vejledning nr. 7, 2000.

tilføres anlægget i hele selvstændige læs. Affaldet må kun bruges til daglig afdækning og interimsveje. Ved interimsveje forstås midlertidige veje.

Affaldet må højst udgøre 2 % af den samlede tilførte mængde. De 2 % skal beregnes af sidste års deponerede mængde affald fraregnet den mængde, som midlertidigt er deponeret. Det er derfor ikke muligt at tilføre affald og efterfølgende fraføre affald og herved opnå mulighed for at tilføre større mængder affald til etablering af interimsveje og daglig afdækning. Ved at vælge sidste års mængde har anlægget fra årets begyndelse kendskab til den mængde forurenede jord og byggeaffald, som kan tilføres uden afgift. For et nyt anlæg foretages beregningen dog med udgangspunkt i den deponerede mængde fraregnet den mængde, som midlertidigt er deponeret i anlæggets første leveår. Fra anlæggets andet leveår bliver første års tilførte mængde affald fraregnet den mængde, som midlertidigt er deponeret, afgørende for beregningen.

Genanvendelse af jord og bygge- og anlægsaffald udenfor registreringspligtig virksomhed

Genanvendelse af ren jord (fri anvendelse)

For at afgøre, om jord frit kan anvendes, er kravet til jorden, at den ikke giver problemer i forhold til det omgivende miljø, uanset hvordan den anvendes til bygge- og anlægsarbejder.

Forureningen må ikke overskride jordkvalitetskriteriet, perkolat må ikke overstige grundvandskvalitetskriteriet, og jorden må ikke give anledning til overskridelse af afdampningskriteriet. Jord, der overholder disse kriterier, kan anvendes frit. Hvis der ikke er eksisterende viden om, at jorden er forurenede, skal denne som udgangspunkt ikke analyseres. Jord, der er forurenede med stofferne i bilag 6 til genanvendelsesbekendtgørelsen, men i øvrigt ikke er forurenede med andre stoffer, kan anvendes efter bekendtgørelsen. Ligeledes gælder der, at jord, der er forurenede med stoffer i bilag 6 til bekendtgørelsen og forurenede med andre stoffer, men hvor disse i øvrigt overholder jordkvalitets-, grundvands- og afdampningskriteriet, kan anvendes efter genanvendelsesbekendtgørelsen/7/.

Ren jord kan som hovedregel anvendes frit i bygge- og anlægsarbejder i forhold til lov om miljøbeskyttelse og lov om forurenede jord, og som det fremgår af genanvendelsesbekendtgørelsens § 4. Det forudsættes dog, at de nødvendige tilladelser efter planloven, naturbeskyttelsesloven og bygge-loven samt anden lovgivning om nødvendigt er indhentet.

Man skal være opmærksom på, at jord, der ikke er forurenede som følge af menneskelig aktivitet, ikke altid opfylder denne vejlednings definition af ren jord. Eksempelvis kan uforurenede jord indeholde pyrit, der under bestemte indbygningsformer kan give anledning til udvaskning af nikkel, som kan medføre skadelige virkning på grundvandet.

I forhold til råstofgrave skal man være opmærksom på det generelle forbud mod tilførsel af såvel forurenede som uforurenede jord – dvs. også ren jord. Tilførsel af jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave er forbudt i henhold til § 52 i lov om forurenede jord. Regionsrådet kan dispensere fra forbuddet. Det betyder, at jord ikke må tilføres en råstofgrav eller tidligere råstofgrav, med mindre der foreligger en dispensation fra det generelle forbud. Der er tre muligheder for dispensation jf. § 52.

Genanvendelse efter restproduktbekendtgørelsen

Genanvendelse er ifølge genanvendelsesbekendtgørelsens § 2, nr. 2, defineret som "Anvendelse af restprodukter og jord til bygge- og anlægsarbejder som erstatning for primære råstoffer og uforurenede jord til opfyldning". Det fremgår desuden, at bygge- og anlægsarbejder er defineret som "Etablering af veje, stier, pladser, støjvolde, ramper, diger, dæmninger, jernbaneunderbygning,

ledningsgrave, terrænregulering, anlæg på søterritoriet samt opfyldning i gulve og under fundamenter" jf § 2 nr.4 /7/.

Jordtipe, landskabsmodellering, skibakker og opfyldning af råstofgrave er således ikke omfattet af genanvendelsesbegrebet, og anvendelse af affald f.eks. til etablering af en skibakke skal betragtes som deponering. Hvis der er et ønske om at etablere en skibakke, vil det kun blive betragtet som deponering, hvis der anvendes affald. Etableringen kan således foretages med ren jord, der som hovedregel ikke er affald. Denne skelnen mellem deponering og genanvendelse er først og fremmest relevant, når der benyttes affald til bygge- og anlægsarbejder, bl.a. fordi der kun kan opkræves affaldsafgift i det omfang, der er tale om affald, som tilføres et deponeringsanlæg, hvor der skal betales afgift.

Genanvendelsesbekendtgørelsen omfatter anvendelse til bygge- og anlægsarbejder af slagger fra affaldsforbrænding, bundaske fra kulfyrede kraftværker, flyveaske fra kulfyrede kraftværker samt jord forurenet med en række tungmetaller.

Restprodukter og jord i kategori 1, jf. bilag 5 kan anvendes frit til bygge- og anlægsarbejder, dog skal der foretages en anmeldelse ved brug af restprodukter. Restprodukter og jord i kategori 2 og 3 kan anvendes til de anlægsarbejder, der er omfattet af henholdsvis bilag 3 og 4 til bekendtgørelsen. Hvis grænseværdierne for kategori 3 overskrides, kan restproduktet/jorden stadig genanvendes. Det kræver blot, at kommunen giver tilladelse efter f.eks. Mbl.. Genanvendelse efter genanvendelsesbekendtgørelsen er betinget af, at bygge- og anlægsarbejdet overholder en række krav, og at restproduktet eller jorden, der anvendes, overholder grænseværdierne i bekendtgørelsens bilag 6. Bygge- og anlægsarbejdet skal overholde de generelle krav i bekendtgørelsens § 6, dels en række krav, der er specifikke for hvert anlægsarbejde, som beskrevet i bekendtgørelsens bilag 3 og 4.

Kravet om, at der er 30 m til nærmeste indvindingsanlæg, skal ses i sammenhæng med de grænseværdier, der er fastsat for eluatkoncentrationer i bekendtgørelsens bilag 6. Kategori 1 og 2 svarer til, hvad der forventes udvasket fra uforurenet jord, mens grænseværdierne i kategori 3 er fastsat således, at anvendelse af restprodukter og jord ikke vil give anledning til overskridelse af drikkevandskriterierne i et indvindingsanlæg 30 m nedstrøms kilden.

Ligeledes skal udlagt jord i kategori 2 og 3 afgrænses med markeringsnet af hensyn til, at den ikke senere håndteres uhensigtsmæssigt - dette krav gælder dog ikke for restprodukter. Kravet om fast eller tæt belægning skal sikre, at der ikke sker direkte kontakt med restproduktet eller jorden.

Kommunen kan meddele dispensation fra kravene i bilag 3 og 4, hvis genanvendelsen er anlægsteknisk begrundet, dvs. f.eks. stille vilkår om en tidsfrist for arbejdets færdiggørelse. Bestemmelsen kan ikke bruges til at dispensere for grænseværdierne i bilag 6. Restproduktet eller jorden kan stadigvæk genanvendes, men det kræver en konkret vurdering og en konkret tilladelse efter f.eks. § 19 i Mbl.

Genanvendelse af jord efter amtslige vejledninger

De tidligere amter udarbejdede hver i sær vejledninger i håndtering af forurenet jord. Den mest brugte er måske Sjællandsvejledningen /12/. Formålet med disse var at medvirke til at skabe et ensartet grundlag for håndtering af forurenet jord i Danmark, indtil der forelå landsdækkende retningslinjer fra Miljøstyrelsen.

Genanvendelse af jord efter konkret tilladelse efter Mbl. § 19

Mbl. § 19, stk. 1 lyder således "Stoffer, produkter og materialer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund må ikke uden tilladelse:

- Nedgraves i jorden,
- Udledes eller oplægges på jorden eller
- Udledes til undergrunden"

§ 19 er den mest anvendte bestemmelse ved genanvendelsesprojekter, men er formålet deponering, vil projektet falde ind under et K-listepunkt vedr. deponering.

I sager om genanvendelse efter § 19 er, at man i en række tilfælde efter en risikovurdering accepterer, at restprodukter eller forurenede jord placeres på jorden, selv om der er en vis forureningsrisiko ved projektet. Det kan f.eks. være en støjvold af lettere forurenede jord eller en bundsikring med slagger, selv om alle krav i genanvendelsesbekendtgørelsen ikke er opfyldt.

Flyttes jorden til en ny placering, der ikke skaber øget risiko for miljø eller sundhed, kan denne foretages uden tilladelse. Man kan inden for et vejareal med ensartet sårbarhed i forhold til grundvand og overfladevand flytte forurenede jord, blot det ikke lægges oven på renere jord, eller på en rastepads el. lign., hvor mennesker kan opholde sig. Flyttes forurenede jord ud over grænsen for en ejendom, gælder dog reglerne om jordflytning, jordforureningslovens (Jfl) § 50 /3/ og anmelderbekendtgørelsen/14/, og der skal foretages en anmeldelse til kommunen.

I større byer er det almindeligt, at jorden generelt er diffust forurenede med f.eks. bly eller PAH i kategori 2. Her kan omdisponering af jord på samme ejendom accepteres uden en tilladelse efter § 19. Forurenede jord kan lægges oven på anden jord, der er ligeså forurenede (eller mere forurenede), sigtes der til immobile forurenninger. Er det en forurening i den flyttede jord, som kan sprede sig, skal der gennemføres en § 19-sag.

Miljøstyrelsen har tidligere taget stilling til nogle sager, som blev bedømt som uskadelige. Det gælder f.eks. sorteret, rene sten- og teglmateriale samt sorteret, rent beton, som vil kunne anvendes til bygge- og anlægsformål uden § 19-tilladelse, når affaldsmaterialerne genanvendes til samme eller beslægtede formål, som affaldsmaterialerne har været brugt hidtil, eller hvor affaldets materialegenskaber kan anvendes som erstatning for primære råstoffer, jf. cirkulære nr. 94 af 21. juni 1995 /22/ med henvisning til skrivelse af 27. marts 1990 om anvendelse af rent, sorteret bygningsaffald til bygge- og anlægsformål /23/.

På samme måde vil opbrudt asfalt ifølge cirkulæreskrivelse nr. 14005 /21/ kunne anvendes uden § 19-tilladelse til vejbygningsformål og lignende bygge- og anlægsarbejder. Det vil derfor ikke være nødvendigt at indhente tilladelse efter § 19, når opbrudt asfalt anvendes til bundsikring og befæstelse af veje, stier og pladser, og det uanset om disse i øvrigt forsynes med vandtæt bærelag. Det fremgår af cirkulæreskrivelsen, at det vil kræve godkendelse i henhold til kapitel 5 i Mbl, såfremt der etableres permanente eller midlertidige deponier af opbrudt asfalt. Indgår deponier af opbrudt asfalt i større bygge- og anlægsarbejder, vil deponeringen således være godkendelsespligtig. Baggrunden for kravet om godkendelse af sådanne deponier i cirkulæret er, at der i disse tilfælde er tale om store mængder materiale placeret på et begrænset område, som - uanset at der kun forventes små udvaskninger pr. volumenenhed - alligevel kan medføre en grundvands- eller overfladevandsforurening, samt at der ved sådanne deponier ligeledes må tages hensyn til støj- og støvgener.

Restprodukter og jord, der opgraves fra et eksisterende bygge- og anlægsarbejde i forbindelse med renovering af bygge- og anlægsarbejdet, må genanvendes på stedet uden anmeldelse, jf.

genanvendelsesbekendtgørelsens § 11, stk. 6 om renoveringsprojekter. Forurenede jord er affald, men at det også er givet at selve den omstændighed, at forurenede jord befinder sig på ejendommen, giver ikke myndighederne beføjelse til at anvise den forurenede jord.

Den der ansøger om tilladelse til at anvende et restprodukt eller jord i et bygge- og anlægsarbejde skal til brug for kommunens behandling af sagen fremsende en række oplysninger. Ansøgningen skal indeholde alle oplysninger, om hvordan restproduktet er fremkommet eller forhold, der vedrører forureningen af jorden, samt udarbejdes et forslag til risikovurdering for projektet, hvor følgende forhold inddrages:

- Risiko for øget forurening af jordlag/grundvand
- Øget risiko for mennesker, der anvender arealet, hvor jorden ønskes udlagt
- Øget risiko for organismer i det omgivende miljø, i jord og overfladevand.

Det er altså en konkret afgørelse baseret på forholdene på stedet, hvor aktiviteten skal gennemføres og på karakteren af de restprodukter eller den forurenede jord, som genanvendes, som er et vigtigt kriterium.

Genanvendelse af jord og bygge- og anlægsaffald efter konkret tilladelse efter Mbl. § 33 (Mbl. kap 5)

Miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 benyttes i praksis til projekter af deponeringslignende karakter, hvor jorden køres til anlægget over en længere periode i flere omgange, som f.eks. udbygning af havneområder. I sådanne tilfælde er det virksomheden eller anlægget, der skal godkendes efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 5 og godkendelsesbekendtgørelsen.

Dette kræver ofte en VVM-screening. I dag er myndighedskompetencen i godkendelsessager ifølge godkendelsesbekendtgørelsen/19/delt mellem kommunerne og de statslige miljøcentre, men i forbindelse med genanvendelse af forurenede jord er det kommunen, der er godkendende myndighed.

Genanvendelse i henhold til Miljøbeskyttelseslovens § 27

Mbl. § 27 beskytter overfladevand på samme måde som Mbl. § 19 beskytter grundvand. § 27, stk. 1, forbyder, at stoffer, der kan forurene vandet, tilføres vandløb, søer eller havet, ligesom sådanne stoffer ikke må oplægges således, at der er fare for, at vandet forurenes. Man skulle tro, at projekter, der kunne frembyde risiko for både grundvand og overfladevand, skulle behandles efter såvel Mbl. § 19 som § 27. Praksis har imidlertid udviklet sig således, at kommunen alene behandler de kystnære genanvendelsesprojekter med henvisning til Mbl. § 19, men således at der også indgår en vurdering af risikoen for forurening af overfladevand. Dette gælder også i tilfælde, hvor udsivning til overfladevand er eneste betydende risiko.

Genanvendelse i henhold til Jordforureningslovens § 8

Jfl. § 8 om tilladelse til ændret anvendelse har kun betydning, hvor ejendommen ligger i et indsatsområde, eller hvor arealet anvendes til følsomt formål jf. kortlægningsvejledningen/17/. Er ejendommen ikke omfattet af jfl. § 8, skal genanvendelsesprojekter administreres efter Mbl. § 19. Det betyder, at genanvendelsesprojekter uden for indsatsområder normalt skal vurderes og afgøres i henhold til Mbl. § 19. Jfl. § 8 får således kun betydning for genanvendelsesprojekter, når bygherren har valgt at bygge på en ejendom, som ligger i indsatsområde, eller som skal anvendes til følsom anvendelse.

I praksis vil der kunne opstå situationer, hvor der skal gives tilladelse efter såvel jfl. § 8 som Mbl. § 19. Forskellen på Mbl. § 19 og jfl. § 8 kan beskrives således: Mbl. § 19 skal primært

beskytte grundvand, jord og undergrund mod forurening, og alle saglige vilkår kan stilles. Jfl §. 8 skal beskytte menneskers anvendelse af et areal til følsom anvendelse eller nærmere definerede grundvandsinteresser. De lovlige vilkår efter jfl. § 8 er begrænset til dem, der er nævnt i § 8, stk. 4. Afgørelser efter jfl. § 8 træffes af kommunen som en konkret vurdering baseret bl.a. på en risikovurdering.

Genanvendelse i henhold til Jordforureningslovens § 52

Jfl. § 52 forbyder tilførsel af forurenede som uforurenede jord til råstofgrave og tidligere råstofgrave, men der er muligheder for dispensation. Det forekommer, hvor forholdene egner sig dertil, at en tidligere råstofgrav tillades anvendt som anlæg til bortskaffelse af f.eks. forurenede jord. Der er i så fald tale om disponeringer i henhold til listens K 105 og K 207-8, hvor en kapitel 5 godkendelse efter Mbl. er påkrævet. Det er tidligere forekommet, at visse deponeringer i råstofgrave er tilladt efter Mbl. § 19, men det vil ikke være korrekt, hvis der reelt er tale om et anlæg til bortskaffelse. Det følger af jfl. § 52, stk. 4, at der skal ske en sagsbehandling med krav om vilkår efter enten Mbl. § 33 (hvis projektet er omfattet af listens pkt. K 206 (eller K 101)) eller Mbl. § 19, hvis der i dag skal kunne forekomme genanvendelsesprojekter i råstofgrave.

Regler for genanvendelse af uforurenede bygge- og anlægsaffald

Efter affaldsbekendtgørelsen skal bygge- og anlægsaffaldet sorteres til genanvendelse i følgende fraktioner:

- 1) Natursten, f.eks. granit og flint
- 2) Uglaseret tegl (mur- og tagsten)
- 3) Beton
- 4) Blandinger af materialer fra natursten, uglaseret tegl og beton
- 5) Jern og metal
- 6) Gips
- 7) Stenuld
- 8) Jord
- 9) Asfalt
- 10) Blandinger af beton og asfalt.

Ved fraktionerne nr. 1-4 skal det sikres, at alt andet end mørtel og evt. armeringsjern er frasorteret, herunder at tjære, sod, PCB-holdigt fugemateriale er identificeret og frasorteret, og kan anvendes som erstatning for primære råstoffer ved genanvendelse.

Det fremgår ligeledes af restproduktbekendtgørelsens § 11, at sorteret, uforurenede bygge- og anlægsaffald uden tilladelse anvendes på følgende betingelser i nr. 1-7 til genbrug til samme eller beslægtede formål, som affaldsmaterialerne har været brugt til hidtil, herunder til genbrug af mursten, tegl eller gipsplader i byggeri m.v.

Når det uforurenede, sorterede bygge- og anlægsaffald ønskes at blive anvendt, skal brugeren blot indgive en skriftlig anmeldelse til kommunen to uger forinden med oplysninger om:

- 1) Hvor bygge- og anlægsaffaldet agtes anvendt
- 2) Datoen for projektets påbegyndelse
- 3) Mængden og typen af affald, der agtes anvendt i projektet.

Ved uforurenede bygge- og anlægsaffald forstås bygge- og anlægsaffald, hvor det med høj grad af sikkerhed kan lægges til grund, at affaldet ikke indeholder forurenende materialer eller stoffer i et sådant omfang eller af en sådan art og koncentration, at anvendelsen af affaldet kan have skadelig virkning på miljøet eller menneskers sundhed. Affaldet må således ikke indeholde forurenende

stoffer, herunder stoffer, der kan give anledning til forurenende nedsivning til jord eller grundvand, herunder f.eks. imprægneret træ, PCB-fugemasse, tjære, sod, rester af maling og lak.

Bilag 2 – Afgiften - sondring mellem genanvendelse og deponering

Affaldsmængderne i Danmark har overordnet set været støt stigende i perioden 1994-2006, hvorefter mængderne har stabiliseret sig fra 2006-2008. Der er dog sket et markant fald fra 2008 til 2009 på 11 %, svarende til 1,9 mio. tons affald. Den samlede produktion af affald i Danmark udgjorde 13,9 mio. tons i 2009.

Byggeri og anlæg tegner sig med 5 mio. tons affald for 36 % af de samlede affaldsmængder i Danmark. Produktionen af affald i bygge- og anlægssektoren faldt markant fra 2008 til 2009. Faldet i affaldsmængderne fra bygge- og anlægssektoren svarer til 17 %, eller 1 mio. tons og må i stort omfang tilskrives den generelle nedgang i økonomien. Af de ca. 5 mio. tons genanvendes 95 %, hvilket svarer til mere end halvdelen af den samlede, genanvendte mængde i Danmark /11/.

Den forurenede jord har ikke været medtaget i Miljøstyrelsens affaldsstatistik, derfor findes der ikke et klart overblik over mængden af jord, der flyttes og genanvendes. Der er tale om meget store mængder, der hvert år opgraves og flyttes fra et sted til et andet. Resultater fra 2004 peger på, at der samlet set i 2001 blev flyttet og genanvendt ca. 21 mio. tons overskudsjord i Danmark/10/.

Ren såvel som forurenede jord og bygge- og anlægsaffald er i mange år blevet genanvendt i store og små anlægsprojekter i Danmark som f.eks. veje, stier, pladser, støjvolde m.m.

Sondringen mellem genanvendelse og deponering

Det er kommunen, der beslutter, om noget er affald og i givet fald anviser affaldet fra en affaldsproducent til en bestemt behandlingsform, jf. affaldsbekendtgørelsen/6/. Som udgangspunkt er det kommunen, der giver godkendelse eller tilladelse efter miljøbeskyttelsesloven til etablering af depoter eller etablering af bygge- og anlægsarbejder, hvor der anvendes affald.

I de tilfælde, hvor der ikke er generelle regler, er det kommunens afgørelse, om en bestemt anvendelse skal vurderes som genanvendelse eller deponering. Når der anvendes affald, er det kommunen, der afgør, om der er tale om genanvendelse eller deponering. I forbindelse med tilladelsen eller godkendelsen efter miljøbeskyttelsesloven bør kommunen anføre, om arbejdet skal betragtes som genanvendelse eller deponering.

Problemer med at skelne kan opstå på dette område, fordi en støjvold kan have forskellig størrelse. Hvis støjvolden bygges væsentligt større, end støjvoldsløsningen tilsiger, kan det opfattes som "skjult deponering". På den anden side er det fornuftigt at undgå unødigt transport, hvilket kan tale for en forøgelse af volumen.

Et andet tilfælde kan være, at det ud fra en konkret risikovurdering er nødvendigt at lægge membran under et projekt for at undgå nedsvivning af forurenende stoffer til jord og grundvand. Hvis det er nødvendigt med miljøbeskyttende foranstaltninger, f.eks. en membran, vil der som

hovedregel være tale om et deponeringsanlæg uanset hvilken anvisning, der er givet. Ligeledes kan der være tale om deponering, hvis anlægsfasen strækker sig over en væsentlig længere periode, end hvad der kan forventes, hvis man anvender jomfruelige materialer.

Hvis det konstateres, at der er deponeret affald på ikke-registrerede virksomheder, vil det bl.a. medføre registreringspligt og afgiftspligt i forhold til affaldsafgiftsloven. I følge miljøbeskyttelsesloven er det kommunen, der fører tilsyn med, at der ikke ulovligt opføres og drives listevirksomhed.

Formålet med affaldsafgiften

Der er ingen afgift på genanvendelse, men afgifter på forbrænding og en højere afgift på deponering af affald, jf. affaldsafgiftsloven/1/. Affaldsafgifterne understøtter dermed den danske affaldsstrategi, hvor behandlingen prioriteres med genanvendelse først, dernæst forbrænding og deponering som laveste prioritet (affaldshierarkiet).

Hvornår skal der betales afgift

Der betales ikke afgift af affald, der genanvendes, derimod skal der som udgangspunkt betales affaldsafgift af affald, der tilføres en registreringspligtig virksomhed.

En virksomhed eller et anlæg, der modtager affald til deponering, er registreringspligtig og skal betale afgift, hvis anlægget modtager affald, der er anvist af en kommunalbestyrelse. Det er ikke en betingelse, at kommunalbestyrelsen har foretaget en konkret eller aktiv anvisning.

Ved deponering forstås i afgiftsmæssig forstand en oplagring af affaldet af mere permanent karakter med det formål at skaffe sig af med affaldet. Det drejer sig om affald, der af miljømæssige årsager ikke kan genanvendes eller forbrændes.

Registreringspligten indtræder uanset, om anlægget er en almindelig kontrolleret losseplads, eller om der er tale om f.eks. et specialdepot.

Afgiftspligten omfatter som udgangspunkt alle typer affald. Loven indeholder en række undtagelser til afgiftspligten.

Reglerne finder kun anvendelse, hvis et stof, et materiale, en genstand mv. må klassificeres som affald efter miljølovgivningens regler.

Anvisningspligtigt affald

Ved anvisningspligtigt affald forstås dels affald fra de kommunale indsamlingsordninger, som er etableret med hjemmel i affaldsbekendtgørelsen, dels affald omfattet af konkrete eller aktive anvisninger på bortskaffelsesmuligheder, som kommunalbestyrelserne ifølge bekendtgørelsen skal foretage for affald omfattet af bekendtgørelsen, men som ikke er omfattet af en kommunal indsamlingsordning.

Afgiftspligtigt affald

Afgiftspligten omfatter som udgangspunkt alt affald, der tilføres en registreringspligtig virksomhed med henblik på deponering.

Afgiftspligten indtræder ved tilførsel til en registreringspligtig virksomhed.

Der skal betales afgift af bygningsaffald, jordfyld, kompost og slagter mv., der tilføres en losseplads med henblik på regelmæssig afdækning af affaldet.

Der skal betales afgift af affald på lossepladser m.v., der først efter etableringen bliver miljøgodkendt og dermed registreringspligtig. Afgiftspligten indtræder ved den efterfølgende godkendelse. Af administrative grunde er det kommunalbestyrelsen, der opgør vægten af affald på sådanne lossepladser.

Undtagelser fra afgiftspligten

I en række tilfælde er der undtagelser fra afgiftspligten:

1. Rent jordfyld og ren jord, der tilføres et deponeringsanlæg som hele selvstændige læs, og som anvendes til daglig afdækning eller slutafdækning.
2. Kompost, der opfylder kravene til anvendelse uden særskilt tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19, til slutafdækning på lossepladser.
3. Affald, der fjernes fra afsluttede affaldsdeponeringsanlæg (lossepladser, fyldpladser eller specialdepoter).
4. Deponering af aske eller slagter fra separat forbrænding af specificeret risikomateriale, hvor der foreligger veterinært krav om deponering.
5. Deponering af aske eller slagter fra separat forbrænding af kød- og benmel, hvor kød- og benmelet er omfattet af § 7a, stk. 2, nr. 3 i lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v.
6. Olie- og kemikalieforurenet sand fra kommunal strandrensning i hele, selvstændige læs.
7. Affald i form af sten, tegl og brokker.
8. Råmel, uforbrændte klinker, filterstøv, kasseret cement, kasserede klinker og ovnuhdugning fra egen cementproduktion kan ligeledes føres til deponering på den til produktionen hørende egen grund uden, at der skal betales afgift.

Ad 1) Rent jordfyld og ren jord

Fritagelsen omfatter rent jordfyld og ren jord, der tilføres et deponeringsanlæg som hele selvstændige læs, og som anvendes til daglig afdækning eller til reetablering af vækstlag (slutafdækning) på en losseplads. Ved ren jord forstås opgravet muldjord, ler, grus og lignende uden indhold af bygningsaffald eller andre former for materialer eller stoffer, end hvad man normalt vil finde i jorden. Jorden må ikke være omfattet af kommunalbestyrelsens anvisningspligt. Forurenet jord, der har gennemgået en rensning, og som efter rensningen er så ren, at jorden kan disponeres frit og dermed ikke er omfattet af kommunalbestyrelsens anvisningspligt, betragtes som ren jord.

Daglig afdækning af affaldet sker bl.a. for at holde på affaldet, så det ikke flyver væk, og stilles som et almindeligt krav i deponeringsanlæggenes miljøgodkendelser.

Ad 2) Kompost

Fritagelsen omfatter kompost, der anvendes til slutafdækning på lossepladser. Det er en betingelse, at komposten opfylder kravene til anvendelse uden særskilt tilladelse. Komposten må således ikke kunne forurene grundvand, jord eller undergrund.

Ad 3) Affald fra afsluttede deponier

Fritagelsen omfatter affald, som fjernes fra afsluttede affaldsdeponeringsanlæg. Ved affaldsdeponeringsanlæg forstås lossepladser, fyldpladser eller specialdepoter. Det er en betingelse, at der er tale om egentlige deponeringsanlæg. Det er således ikke tilstrækkeligt, at affaldet fjernes fra en forurenet grund.

Bestemmelsen sikrer, at der ikke betales afgift to gange af det samme affald.

Fritagelsen omfatter også tilfælde, hvor en gammel losseplads eller fyldplads, der var nedlagt allerede før affaldsafgiftens indførelse, og som derfor aldrig har været omfattet af affaldsafgiften, skal fjernes f.eks. for at give plads til et nyt anlægsarbejde. Indholdet fra disse pladser kan tilføres registrerede virksomheder uden betaling af afgift.

Ad 6) Olie- og kemikalieforurenet sand

Fritagelsen omfatter olie- og kemikalieforurenet sand fra kommunal strandrensning i hele, selvstændige læs.

Ad 7) Sten, tegl og brokker

Fritagelsen omfatter affald i form af sten, tegl og brokker samt lettere forurenet jord. Det er en betingelse, at affaldet overholder de afskæringskriterier, der står i Miljøstyrelsens vejledning nr. 7 fra 2000/4/. Afskæringskriteriet er det forureningsniveau, hvor man bør rydde op eller dække med fast belægning, som f.eks. fliser, så mennesker ikke kommer i kontakt med jorden, hvis grunden bruges til bolig eller lignende. Forureningen må ikke overskride det niveau. Affaldet skal tilføres anlægget i hele selvstændige læs. Affaldet må kun bruges til daglig afdækning og interimveje. Ved interimveje forstås midlertidige veje.

Affaldet må højst udgøre 2 % af den samlede tilførte mængde. De 2 % skal beregnes af sidste års deponerede mængde affald fraregnet den mængde, som midlertidigt er deponeret. Det er derfor ikke muligt at tilføre affald og efterfølgende fraføre affald, og herved opnå mulighed for at tilføre større mængder affald til etablering af interimveje og daglig afdækning. Ved at vælge sidste års mængde har anlægget fra årets begyndelse kendskab til den mængde forurenet jord og byggeaffald, som kan tilføres uden afgift. For et nyt anlæg foretages beregningen dog med udgangspunkt i den deponerede mængde fraregnet den mængde, som midlertidigt er deponeret i anlæggets første leveår. Fra anlæggets andet leveår bliver første års tilførte mængde affald fraregnet den mængde, som midlertidigt er deponeret, afgørende for beregningen.

Registreringspligtige virksomheder og anlæg

Hovedregelen er, at virksomheder og anlæg, der til deponering modtager affald omfattet af kommunalbestyrelsens anvisningspligt eller en kommunal indsamling, skal registreres.

Ved kommunalbestyrelsens anvisningspligt forstås en kommunal anvisning på en bortskaffelsesmulighed. Ved anvisningspligtigt affald forstås affald fra de kommunale indsamlingsordninger og affald omfattet af aktive eller konkrete anvisninger på bortskaffelsesmuligheder. Se flere oplysninger om håndtering af affald i affaldsbekendtgørelsen. Både kommunale indsamlingsordninger og anviste bortskaffelsesmuligheder er såkaldte pligtordninger, der som hovedregel vil være fastsat regler om i et kommunalt regulativ.

Selv om der ikke er etableret en indsamlingsordning eller foretaget en konkret eller aktiv anvisning, anses affaldet for omfattet af anvisningspligten. Det er således ikke en betingelse for registreringspligten, at der er foretaget en konkret eller aktiv anvisning af det pågældende affald. Det er det modtagende anlægs faktiske håndtering af affaldet, der er afgørende for spørgsmålet om registreringspligt. Registreringspligten indtræder uanset hvilken type anlæg, der er tale om. Det kan både være en almindelig kontrolleret losseplads, et specialdepot eller et deponeringsanlæg til restprodukter fra kraftværker baseret på fossile brændsler eller biomasse. Virksomheder, der modtager affald fra udlandet med henblik på deponering, skal ligeledes registreres.

Virksomheder og anlæg, der på egen grund deponerer eget affald, er også registreringspligtige. Der var ikke grundlag for en fortolkning, hvorefter kun affald tilført udefra udløser afgift.

Hvis et anlæg er registreringspligtigt, fordi det modtager affald omfattet af den kommunale anvisningspligt eller en kommunal indsamlingsordning, skal der betales afgift af al affald, der tilføres anlægget. Det gælder også, selv om det pågældende affald ikke er omfattet af den kommunale anvisningspligt eller en kommunal indsamlingsordning. Hvis anlægget ikke er registreringspligtigt i forvejen, skal anlægget registreres, og der skal betales affaldsavgift, såfremt der tilføres affald, som er omfattet af den kommunale anvisningspligt eller en kommunal indsamlingsordning.

Hvis der på en registreringspligtig virksomhed anvendes affald til bygge- og anlægsarbejder, skal der betales afgift af det anvendte affald.

Frem til 1. januar 2010 var specielle anlæg til destruktion af farligt affald fritaget for registreringspligten. Bestemmelsen er med virkning fra samme dato ændret til at omfatte specielle deponeringsanlæg til farligt affald. Samtidig er fritagelsen for registrering bortfaldet. Deponering af farligt affald på specielle deponeringsanlæg til farligt affald, herunder også midlertidig deponering med henblik på senere forbrænding og deponering på egen grund, er herefter omfattet af de almindelige bestemmelser om afgift på deponering af affald, herunder registreringspligt.

Udgangspunktet for betaling af affaldsavgift ved deponering af farligt affald i specielle deponeringsanlæg er, at affald til den pågældende virksomhed er omfattet af kommunalbestyrelsens anvisningspligt eller en kommunal indsamlingsordning. Det er dog ikke i alle tilfælde, at specielle deponeringsanlæg til farligt affald vil blive registreringspligtige på dette grundlag. Der er derfor fastsat regler om, at registreringspligten for de specielle anlæg til farligt affald gælder i alle tilfælde.

Virksomheder og anlæg, der er fritaget for registrering

Følgende virksomheder og anlæg er fritaget for registrering.

1. Anlæg til deponering af olie-, kemikalie- eller tungmetalforurenet jord og oprensningssedimenter
2. Anlæg til deponering af jord fra afvaskning af roer
3. Genanvendelsesanlæg.

Ad 1) Anlæg til deponering af olie-, kemikalie- eller tungmetalforurenet jord og oprensningssedimenter

Anlæg til deponering af olie-, kemikalie- eller tungmetalforurenet jord og oprensningssedimenter er fritaget for registrering. Det er en betingelse, at deponiet er miljøgodkendt. Ved oprensningssedimenter forstås her oprenset materiale, der fremkommer i forbindelse med vandrensning.

Ad 3) Genanvendelsesanlæg

Kommunalbestyrelsen kan også anviser affald til genanvendelse. Genbrugs- og genanvendelsesvirksomheder, der ikke foretager forbrænding eller deponering af affald, er ikke registreringspligtige.

Som genanvendelsesanlæg betragtes:

- Regulære genbrugs- og genanvendelsesvirksomheder
- Anvendelse af rent, sorteret bygningsaffald i bygge- og anlægsarbejder
- Anvendelse af kompost til etablering af grøftekanter, parkanlæg og lignende under forudsætning af, at anvendelsen sker efter regler, der ikke medfører krav om miljøgodkendelse, eller at anvendelsen ikke i sig selv er godkendelsespligtig
- Nedknusningsanlæg, der modtager bygningsaffald og lignende til midlertidig opbevaring, indtil der er mulighed for at nedknuse affaldet til genanvendelige materialer
- Sorteringsanlæg. Ved sorteringsanlæg forstås her anlæg, der modtager og sorterer affald.

Listen er ikke udtømmende.

Betingelser for fritagelse for registrering

Det er en betingelse for registreringsfritagelsen, at det pågældende anlæg ikke modtager andet anvisningspligtigt affald.

Efter praksis accepteres afgiftsfri tilførsel til specialdepoter, der er etableret i forbindelse med en registreringspligtig virksomhed, hvis der er en skarp adskillelse mellem specialdepotet og den registreringspligtige virksomhed.

En betingelse for, at et genanvendelsesanlæg kan holdes uden for afgiftsplikten, er, at anlægget ikke er en integreret del af et deponi. Hvis genanvendelsesanlægget drives i tilknytning til et affaldsdeponi, er det et krav, at genbrugsmaterialet holdes skarpt adskilt fra det afgiftspligtige affald.

Ved adskillelse mellem en registreringspligtig virksomhed og et genanvendelsesanlæg eller et specialdepot er det i særlig grad de fysiske forhold, der er afgørende. Eksempler på accepteret adskillelse er hegn, herunder flytbare hegn, jordvold samt naturlig adskillelse som f.eks. en bæk.

Andre anvendelser og situationer der er fritaget for registrering

Følgende anvendelser er fritaget for registrering:

1. Restprodukter fra kraftværker baseret på fossile brændsler eller biomasse, der anvendes i bygge- og anlægsarbejder
2. Ren jord
3. Rent sorteret bygningsaffald til anlæggelse af interimsveje
4. Driftsstop på registreret forbrændingsanlæg.

Ad 2) Ren jord

Ren jord og jordtipe er ikke omfattet af registreringsplikten. Det er en betingelse for fritagelsen, at der kun deponeres ren jord til fri anvendelse på pladsen.

Ad 3) Rent sorteret bygningsaffald til anlæggelse af interimsveje

Fritagelsen omfatter anvendelse af rent sorteret bygningsaffald til anlæggelse af interimsveje. Bygningsaffaldet må kun bestå af forsorterede, rene stenmaterialer, forsorteret, rent beton og forsorterede, rene uglaserede teglmaterialer. Ved teglmaterialer forstås mursten og teglsten.

Byggematerialet må ikke indeholde rester af maling, lak eller andre forurenede stoffer. Træ og andet organisk materiale samt tjæreholdige materialer skal være fjernet. Der må ikke forefindes PCB-fugemasse eller rester fra skorstene eller lignende.

Bilag 3 – Afgørelser og domme

Herunder er en kort oversigt over diverse domme og afgørelser som vedrører affaldsafgiften på deponeringsanlæg. Listen er ikke udtømmende.

Afgørelser omkring § 19 tilladelser - Miljøbeskyttelsesloven

På denne side findes links til afgørelser af sager, der er påklaget eller afgjort efter den 1. januar 2006 efter miljøbeskyttelseslovens § 19 vedrørende tilladelser.

MST 843 00001 af 30. november 2006

Miljøstyrelsen stadfæster amtets afgørelse om tilladelse til anvendelse af let forurenede jord m.m. i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 19. Da den forurenede jord placeres ovenpå en gammel losseplads med topmembran men uden bundmembran, vurderes den forøgede grundvandsforurening i området at være ringe, idet udvaskningen fra den let forurenede jord vurderes at give et forsvindende lille bidrag til jord- og grundvandsforureningen i forhold til lossepladsen. Samlet set vurderes det, at amtets tilladelse er miljømæssig forsvarlig.

133/K03-0040 af 12. september 2006

Miljøstyrelsen ophæver amtets tilladelse til etablering af støjvold. Det vurderes, at etablering af støjvold i de planlagte dimensioner har karakter af deponering, da der ikke på forhånd er foretaget detaljerede støjmålinger som dokumentation for behov for en støjvold, og det bl.a. ikke er defineret, hvor jorden der ønskes genanvendt kommer fra.

133/K03-0033

Miljøstyrelsen stadfæster amtets tilladelse til etablering af støjvold på genbrugsplads. Amtet har klassificeret jorden i tre klasser, samt sikret et nært beliggende vandløb ved at kræve at beplantning udføres umiddelbart efter støjvoldens anlæggelse. Miljøstyrelsen vurderer således, at amtet har stillet tilstrækkelige krav til at forebygge erosion eller anden form for belastning af omgivelserne fra den forurenede jord.

133/K03-0046 af 12. juli 2006

Miljøstyrelsen ophæver amtets afgørelse om tilladelse til kommunens indbygning af forurenede jord i en påtænkt rastepads allerede fordi, kommunen ikke har sikret sig råderet over det omhandlede areal. Det antages desuden, at amtet på grund af den hurtige sagsbehandling har undladt at partshøre ejerne af grunden. Hertil kommer at det i klagen er oplyst, at andre grunde i nærheden er bedre egnede til at blive anvendt som rastepads. Det kan på denne baggrund ikke udelukkes, at ejerne af grunden gennem en partshøring kunne have ændret amtets afgørelse.

133/K03-0034 af 6. juli 2006

Miljøstyrelsen stadfæster amtets tilladelse til at genanvende 79.000 tons rensede forurenede jord til overdækning af gammel losseplads. Miljøstyrelsen vurderer, at overdækningen ikke udgør en øget forureningsrisiko for hverken grundvand eller jord. Det vurderes samtidig, at der er tale om en

genanvendelsesaktivitet, da tilførslen af jord er nødvendig for en efterfølgende og planlagt skovrejsning på arealet.

33/K03-0041 afgjort 26. juni 2006

Miljøstyrelsen afviser klage over amtets tilladelse til nedgravede acetonetanke samt rørføringer på en fabriksejendom på grund af manglende begrundelse for klagen.

331-0024 afgjort 16. juni 2006

Miljøstyrelsen stadfæster uden ændringer amtets tilladelse til flytning af tankanlæg til opbevaring af ethanol og ethanol/urea waste. Miljøstyrelsen finder ikke, at der er klaget over forhold, der kan reguleres i en tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19, og styrelsen har ikke ved sin gennemgang af sagen fundet anledning til at tage spørgsmål i tilladelsen op på eget initiativ.

Afgørelse 133-k03-0035 afgjort 21. april 2006.

Stadfæstelse af amtets afgørelse, om ikke at give tilladelse efter miljøbeskyttelseslovens § 19 til genanvendelse af lettere forurenede jord til terrænregulering. Det antages, at hovedformålet med anvendelsen af den lettere forurenede jord er affaldsbortskaffelse og ikke genanvendelse ved terrænregulering. Det er Miljøstyrelsens vurdering, at en tilladelse til oplaget vil udgøre en risiko for forurening af en grundvandsinteresse i området."

Afgørelse 332-0021 afgjort den 30. marts 2006.

"Tilladelse til udbringning af spildevandsslam i Birkebæk Plantage i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 19 samt slambekendtgørelsen. Tilladelsen stadfæstes blandt andet med tilføjelse af fastsatte udbringningstidspunkter."

133/K07-0015 af 30. marts 2006

Miljøstyrelsen stadfæster amtets tilladelse til i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 19 til anvendelse af farvestoffet Brilliant Blue i harveforsøg. Med hensyn til risikoen for udvaskning til nærliggende bæk, forventes der ikke at forekomme koncentrationer, der giver anledning til bekymring og der synes ligeledes ikke at være en uacceptabel risiko for mennesker ved ophold på arealet. Det vurderes, at der samlet set ikke opstår risiko for forurening ved anvendelsen.

Afgørelser efter kapitel 5 i Miljøbeskyttelsesloven

På denne side findes links til afgørelser af sager, der er påklaget eller afgjort efter den 1. januar 2006 efter miljøbeskyttelseslovens kap 5 vedrørende miljøgodkendelser. Alle afgørelser er lagt op i pdf-format.

MST-800-00003 af 30. november 2006

Miljøstyrelsen stadfæster amtets miljøgodkendelse af ændret topmembran m.m. på losseplads. Miljøstyrelsen finder blandt andet ikke anledning til at kritisere kravene til topmembranen i godkendelse, da den nye membrans tæthed er af samme størrelsesorden som den hidtil anvendte membranløsning.

Mst-800-00026 af 31. oktober 2006

Miljøstyrelsen stadfæster amtets godkendelse til nyttiggørelse af lettere forurenede jord. Styrelsen har anmodet klager om at oplyse, om denne fastholder klagen, på baggrund af de svar klager har modtaget fra amtet. Amtets bemærkninger besvarer efter styrelsens vurdering, de punkter klager ønsker information om. Klager har ikke henvendt sig til styrelsen og fastholdt sin klage, og klagen anses derfor for bortfaldet. Styrelsen har ikke i øvrigt fundet anledning til at foretage rettelser i godkendelsen

M133/K03-0036 afgjort 28. juni 2006

Miljøstyrelsen ophæver amtets afgørelse om godkendelse af anvendelse af forurenede jord til at etablere en støjvold og hjemsender sagen til fornyet behandling. Styrelsen finder det ikke muligt at afgøre, hvorvidt der alene finder nyttiggørelse sted, da der ikke foreligger nogen støjmåling for, hvilke dimensioner støjvolden skal have for at reducere støjen tilfredsstillende. Derudover finder Miljøstyrelsen amtets risikovurdering for forurening af jord eller grundvand for utilstrækkelig

Afgørelse 331-0027 afgjort den 11. maj 2006.

" Stadfæstelse af kommunens miljøgodkendelse til at vinteropbevare mucosaspildevand i gyllebeholder. Det vurderes, at kommunen har stillet relevante vilkår, som sikrer, at driften af opbevaringsanlægget sker på en sådan måde, at det ikke giver anledning til lugtgener."

DONG Energy, Glatved depot - afgørelse om ikke godkendelsespligt

Miljøcenter Århus, har truffet afgørelse om, at DONG energy på deponeringsanlægget ved Glatved Strand, 8444 Balle fortsat kan modtage restprodukter fra røggasrensning på Studstrupværket, uden at der meddeles ændret miljøgodkendelse hertil. Sammensætningen af restproduktet er ændret som følge af emissionsbegrænsende tiltag på Studstrupværket.

Miljø Miljøgodkendelse - Aalborg Portland

Miljøcenter Århus har givet Aalborg Portland miljøgodkendelse til anvendelse af op til 10.000 tons slagge pr. år som midlertidigt underlag for Aalborg Portlands dybdegraver. Miljøstyrelsen 12.09.2007

AAR Horsens Havn depot

Miljøministeriet, Miljøcenter Århus, har meddelt afgørelse om overgangsplan for havbundssedimentdepotet beliggende i forlængelse af Ove Jensens Allé på Horsens Havn. Klagefristen udløber: 26. januar 2010

AAR Affaldscenter Skårup 281209

Miljøministeriet, Miljøcenter Århus, har meddelt afgørelse om overgangsplan for deponeringsanlægget og revurdering af miljøgodkendelser for Renosyd I/S anlæg, Affaldscenter Skårup på Oddervej 75, Skanderborg. Klagefristen udløber: 25. januar 2010

AAR Feltengård Losseplads

Miljøministeriet, Miljøcenter Århus, har meddelt afgørelse om overgangsplan for deponeringsanlægget samt revurderet vilkår for deponeringsanlægget på Feltengård Losseplads, Randersvej 65A, 8370 Hadsten. Øvrige miljøgodkendte anlæg, placeret på deponeringsanlægget, behandles særskilt. Klagefristen udløber: 25. januar 2010

AAR Glatved deponeringsanlæg

Miljøministeriet, Miljøcenter Århus, har meddelt afgørelse om overgangsplan og nedlukning af deponeringsanlægget for afsvovlingsprodukt ved Glatved Strand.

Dong Energy, Asnæsværket. Miljøgodkendelse og afgørelse om ikke VVM-pligt

Miljøgodkendelse til genanvendelse af affald (havnesediment og flyveaske) i vold, som skal virke som afskærmning mellem det kommende demonstrationsanlæg til fremstilling af bioethanol og askesiloer samt askehåndteringsplads på værket.

Støjvold ved Motorring 3 i Glostrup: Revurdering af miljøgodkendelse

Miljøcenter Roskilde har revurderet miljøgodkendelsen af støjvold ved Motorring 3

Miljøstyrelsen - Denex A/S: Afslag på ansøgning om godkendelse af permanent depot af olieforurenede jord

Denex A/S: Afslag på ansøgning om godkendelse af permanent depot af olieforurenede jord
15.03.2011 Miljøstyrelsen Aarhus har meddelt Denex A/S, Tuenvej 120, 9900 Frederikshavn, afslag på ansøgning om etablering af et permanent depot af olieforurenede jord på matr. 56, Elling by, Elling. Afslaget gives efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

Ad spørgsmål 2 - Hvornår skal et givent projekt betragtes som genanvendelse, og hvornår skal det betragtes som deponering?

Det klare udgangspunkt er, at der er tale om genanvendelse, når anvendelsen af jord eller et restprodukt falder *inden* for Genanvendelsesbekendtgørelsens anvendelsesområde.

Afgørende er således, om den jord eller det restprodukt, der ønskes anvendt, er omfattet af bekendtgørelsens bilag 1, samt at der i øvrigt er tale om et bygge- og anlægsarbejde som defineret i bekendtgørelsen. Herudover må bekendtgørelsens øvrige betingelser selvsagt være opfyldt.

Falder anvendelsen derimod *uden* for Genanvendelsesbekendtgørelsens anvendelsesområde, vil det afhænge af en *konkret vurdering*, hvorvidt jorden eller restproduktet kan tillades genanvendt eller ej.

EF-domstolens afgørelse af 27. februar 2002 illustrerer en række af de faktorer, der bør tillægges vægt ved grænsedragningen mellem genanvendelse og deponering.

Sagen angik et parti slagge fra et affaldsforbrændingsanlæg i Østrig. Abfall service AG (ASA) ønskede at eksportere slagge til deponering i en minegang tilhørende Salzwerke AG i Tyskland til sikring af et hulrum i minen. De østrigske myndigheder havde vurderet, at der var tale om bortskaffelse (og ikke nyttiggørelse) af slagge og stoppede derfor overførslen. ASA anlagde sag, og den østrigske domstol forelagde en række spørgsmål for EF-domstolen. Af domstolens svar fremgår blandt andet, at en sådan deponering skal vurderes i hvert enkelt tilfælde med henblik på at fastslå, hvorvidt det drejer sig om en bortskaffelsesoperation eller en nyttiggørelsesoperation. Det væsentligste kendetegn ved en nyttiggørelsesoperation er, *at den primært har til formål, at affald kan opfylde en effektiv funktion, som bidrager til at bevare de naturlige ressourcer, ved at erstatte anvendelsen af andre materialer, som ellers skulle have været anvendt i dette øjemed* (præmis 69).

Som det fremgår af afgørelsen fra EF-domstolen, anvender EU-retten begreberne "bortskaffelse" og "nyttiggørelse", medens man i Danmark traditionelt har anvendt begrebsparrerne "bortskaffelse"/"genanvendelse" og "deponering"/"genanvendelse". Begrebsforvirringen skal dog ikke fjerne fokus fra, at det vil være de samme faktorer, der skal tillægges vægt ved grænsedragningen, uanset hvilke begrebspaar der anvendes.

Miljøstyrelsen har i Vejledning 5/2002 om udarbejdelse af overgangsplaner for bestående deponeringsanlæg bidraget til fortolkningen af begrebet "nyttiggørelse" med følgende bemærkninger (s. 17):

"Godkendelse efter kapitel 5 om nyttiggørelse eller bortskaffelse:

Kriterier, som bør indgå i vurderingen af, om en aktivitet er nyttiggørelse eller bortskaffelse:

- Hvis det primære formål med aktiviteten er at skille sig af med affald (skaffe plads til affaldet), taler dette for, at der er tale om en deponeringsaktivitet,
- hvis det primære formål med aktiviteten er et anlægsprojekt, og affaldet blot benyttes som en erstatning for primære råstoffer, taler dette for, at der er tale om nyttiggørelse af affaldet, og
- hvis tilførelsen af affaldet sker over en periode, der er væsentlig længere, end hvad der kan forventes, hvis arbejdet udføres med primære råstoffer, taler dette for, at der er tale om en deponeringsaktivitet."

Administrativ praksis

Til illustration af myndighedernes grænsedragning mellem genanvendelse og deponering kan nævnes en række administrative afgørelser, der ligeledes illustrerer, hvorledes de ovenfor listede kriterier anvendes i praksis.

Sønderjyllands Amt gennemførte i juli 1997 en selvhjælpshandling mod en virksomhed, der var miljøgodkendt til oparbejdning af nedbrydningstræ til brændsel (som træflis) med henblik på videresalg. Virksomheden havde anbragt et ca. 80 cm tykt lag træflis på et 1.500 m² stort areal, angiveligt for at stabilisere arealet, således at det kunne anvendes til parkering af lastbiler. Amtet fandt, at der i strid med Miljøbeskyttelseslovens §§ 19, 33 og 50 var etableret en ulovlig losseplads, og da virksomheden ikke efterkom et lovliggørelsespåbud, gennemførte amtet selvhjælpshandlingen.

Sagen blev indbragt for Miljøstyrelsen, der fandt, at træflis adskiller sig fra andre nedknuste produkter derved, at det kan benyttes som vejbelægnings- og tildækningsmateriale, hvorfor det ikke umiddelbart kan konstateres, at der er tale om ulovlig henlæggelse af affald, såfremt træflis er henlagt på jorden. En afgørelse gående ud på, at der er tale om ulovlig henlæggelse af træflis på jorden, kræver således en særlig begrundelse for, hvorledes den omhandlede træflis i forureningsmæssig henseende adskiller sig fra anden træflis og - i den foreliggende sag - hvorledes den omhandlede træflis adskilte sig fra den træflis, som virksomheden i henhold til miljøgodkendelsen kunne fremstille og markedsføre. Da amtets påbud efter Miljøstyrelsens opfattelse ikke indeholdt en vurdering, der kunne begrunde, hvorfor amtet fandt, at flismaterialet kunne forurene jord og undergrund, ophævede Miljøstyrelsen amtets påbud, jf. MAD 1999.542.

I en senere anlagt retssag (VL 3. afdeling B-2515/99, dom af 14. juni 2000) måtte Miljøstyrelsen imidlertid tage bekræftende til genmæle over for amtets påstand om, at Miljøstyrelsen havde været uberettiget til at behandle sagen. Det er således amtets afgørelse, der står ved magt.

Ved afgørelse af 28. august 2002 meddelte Storstrøms Amt tilladelse til genanvendelse af affaldsforbrændingsslagge til bundsikring af vejforlægning af Masnedøvej efter Miljøbeskyttelseslovens § 19. Amtet lagde ved afgørelsen vægt på, at det ved en medsendt geoteknisk rapport var dokumenteret, at jordens bæreevne på den pågældende lokalitet ikke var tilstrækkelig til at bære vejen, og at det således var nødvendigt at afrømme jorden og erstatte denne med materialer med egnede bæreegenskaber (j.nr. 8-76-9-385-1-2002).

Tilsvarende foreligger der talrige administrative afgørelser, hvor landets amter giver tilladelse efter § 19 til etablering af støjvolde med overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejder på andre lokaliteter. Fælles for disse afgørelser er, at myndighederne skønner, at der foreligger et reelt behov for nedbringelse af støjniveauet fra en nærliggende vej eller virksomhed.

En anden illustrativ afgørelse er Roskilde Amts tilladelse fra april 2002 til Junckers Industrier A/S til forlængelse af en eksisterende støjvold med henblik på reducere af støjbelastningen fra den i øvrigt miljøgodkendte virksomhed samt nedbringelse af saltvandsprøjt fra virksomhedens sprinklingsystem, som generede de nærmeste naboer (j.nr. 8-76-3-259-2-01).

Støjvolden ønskedes etableret af biprodukter fra produktionen i form af savværksrester samt pladsafskrab og i en mængde der svarede til 1 års produktion af biprodukter. Amtet anførte i tilladelsen, at virksomheden - i forbindelse med ansøgning om tilladelse til etablering af den første del af støjvolden - havde oplyst, at virksomheden på sigt forventede, at de biprodukter fra produktionen, der nu ønskedes anvendt til forlængelse af volden, fremover ville blive komposteret og dermed direkte genanvendt. Amtet fandt derfor anledning til at præcisere, at det var amtets vurdering, at forlængelsen af støjvolden var en fornuftig anvendelse af biprodukterne, men at virksomheden på sigt burde kompostere eller på anden måde nyttiggøre biprodukterne.

På tilsvarende måde indeholder en række af de meddelte tilladelser snævre tidsmæssige rammer for, hvornår tilladelsen skal være udnyttet eller anvendelsen af jorden/restproduktet afsluttet. Typisk er der i afgørelserne fastsat frister på mellem et halvt til et helt år.

Enkelte afgørelser indeholder dog videre tidsmæssige rammer. Et eksempel herpå er Fyns Amts tilladelse af 13. juni 1994 til Nyborg Kommunes udlæg af termisk rensed jord fra Kommunekemi A/S' forbrændingsanlæg til støjvold langs en projekteret motorvej. I denne afgørelse tillades det, at støjvolden etableres over en 2-3 årig periode i takt med udbygningen af motorvejen (j.nr. 8-76-1-449-9-94).

Praksis vedrørende affaldsafgifter

Grænsedragningen mellem genanvendelse og deponering er et helt centralt spørgsmål, der ikke bliver mindre interessant af, at den samtidig udgør grænsen mellem en afgiftspligtig og ikke-afgiftspligtig aktivitet i relation til Affaldsafgiftsloven, Lovbekendtgørelse nr. 570 af 3. august 1998 om afgift af affald og råstoffer med senere ændringer.

Affaldsafgiftslovens hovedregel i § 11, stk. 1, hvorefter "virksomheder og anlæg, der til deponering eller forbrænding modtager affald, der er omfattet af kommunalbestyrelsens anvisningspligt eller en kommunal indsamlingsordning, skal registreres hos de statslige told- og skattemyndigheder", efterlader ingen tvivl om, at der ikke er registreringspligt - og dermed heller ingen affaldsafgift - når affald genanvendes. Et af hovedformålene med affaldsafgiften er da også, at den skal forebygge fremkomst af affald og dermed fremme genanvendelse.

Af bemærkningerne til den ved lov nr. 1224 af 27/12 1996 foretagne ændring af § 11 i Affaldsafgiftsloven fremgår det blandt andet, at "anvendelse af affald i bygge- og anlægsarbejder udløser ikke registreringspligt, når anvendelsen sker i henhold til regler udstedt med hjemmel i Miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 5" og senere "derimod vil anvendelse af affald, der ikke er omfattet af særlig regulering i bygge- og anlægsarbejder udløse registreringspligt, *når anvendelsen kan sidestilles med deponering*. Dette gælder også anvendelse af affald, der ikke opfylder de kvalitetskrav, der er fastsat i de pågældende regler, samt anvendelse af affald til andre formål eller i større mængde end efter de gældende regler". Se herved Folketingstidende 1996-97, Tillæg A, side 2636 - 2637.

I en sag om etablering af havnepier 3 i Aalborg Østhavn meddelte Nordjyllands Amt den 11. oktober 1988 miljøgodkendelse til anvendelse af 370.000 m³ slagger og flyveaske fra I/S Nordkraft og 9.000 m³ slagger fra affaldsforbrændingsanlægget Reno-Nord som opfyldningsmateriale. Det

fremgår af miljøgodkendelsen, at I/S Nordkraft "samtidig vil kunne løse deponeringsproblemerne for den kommende 5-10 års periode", ligesom godkendelsen synes at være sket efter et af listepunkterne vedrørende deponering. Told- og Skatteregion Aalborg accepterede desuagtet, at projektet ikke var registreringspligtigt og anførte i afgørelsen, at "det er regionens opfattelse, at den omhandlede anvendelse, havneopfyldning i forbindelse med anlæg af Pier 3 i Aalborg Østhavn, er fritaget for registreringspligt, og at der foreligger den forudsatte godkendelse til anvendelse efter kapitel 5 i Miljøbeskyttelsesloven."

Da Elsam A/S (tidligere I/S Nordkraft) nogle år senere ønskede at opfylde et inddæmmede område af Limfjorden med slagger og flyveaske med det formål at tilvejebringe fysiske rammer for opførelse af blandt andet en biomassefyret blokkenhed samt en vindmøllepark, anså Told- og Skatteregion Aalborg derimod anvendelsen af restprodukterne for afgiftspligtig, hvilken afgørelse senere blev stadfæstet af såvel Landsskatteretten som Landsretten. Landsretten lagde ved afgørelsen vægt på, at anvendelsen af restprodukterne ikke var sket i henhold til regler udstedt med hjemmel i Miljøbeskyttelseslovens § 19, stk. 5, samt at Elsam A/S ikke havde ansøgt om miljøgodkendelse af det konkrete bygge- og anlægsarbejde i modsætning til den opnåede miljøgodkendelse fra 1988 til etablering af havnepier 3. Anvendelsen af restprodukterne til opfyldning fandtes herefter ikke at være en anvendelse af restprodukter i bygge- og anlægsarbejder, som er fritaget for afgiftspligt. Se herved TfS 2002.275. Sagen er anket til Højesteret, hvorfra der kan ventes dom i løbet af 2003.

I en sag om en opfyldning bag en spunsvæg med en lagtykkelse lige bag spunsvæggen på 12 meter har miljømyndighederne og Told- og Skatteregion København (regionens skrivelse af 13. september 2000, j.nr. 02/00- 351- 00003) accepteret, at det er genanvendelse at anvende affaldsforbrændingsslagger i stedet for sand og grus, idet materialerne stort set har samme tekniske egenskaber. Det er dog tvivlsomt, om miljømyndigheden med Miljøbeskyttelseslovens § 19 havde fundet den rette hjemmel.

Konklusion

Sammenlagt kan det konkluderes, at der ved grænsedragningen mellem genanvendelse og deponering må lægges vægt på, om formålet med aktiviteten primært er at skille sig af med restproduktet eller jorden, eller om materialet i stedet indgår som en naturlig erstatning for primære råstoffer i det pågældende bygge- og anlægsarbejde. I den forbindelse må det selvsagt vurderes, om anlægget reelt har det tilsigtede formål; etablering af en støjvold vil eksempelvis alene være nødvendig i et område, hvor berørte naboer skal beskyttes mod en uacceptabel støjkilde.

Hvis tilførslen af jorden eller restproduktet sker over en væsentlig længere periode, end hvis bygge- og anlægsarbejdet blev udført med primære råstoffer, vil det ligeledes være en indikation for, at bygge- og anlægsarbejdet tjener deponeringsformål. Vurderingen af anlægsperiodens længde bør dog være så rummelig, at bygge- og anlægsarbejder, der forløber over en kortere årrække, ikke i sig selv anses som deponeringsaktivitet.

Endelig må der foretages en vurdering af de miljømæssige konsekvenser ved anlægget. I det omfang anlægget kræver miljøbeskyttende foranstaltninger som eksempelvis bundmembran eller perkolatopsamling, kan det være en indikation for, at anlægget primært tjener deponeringsformål. Det er dog vigtigt at understrege, at foranstaltninger, der er en naturlig del af et bygge- og anlægsarbejde som eksempelvis asfalt på en vej, hvor bundsikringen udgøres af affaldsforbrændingsslagger, eller spunsen ved en havneudvidelse ikke kan anses for miljøbeskyttende foranstaltninger, der gør, at anlægget allerede af den grund må anses for et deponeringsanlæg.

Dansk Affaldsforening

Affald er ressourcer

Vodroffsvej 59, 1

DK-1900 Frederiksberg C

72 31 20 70

mail@danskaffaldsforening.dk